

خبرخوان

دخانيات مسئول سالانه ۵۰ هزار مرگ در ايران

ايسنا: بهزاد ولي‌زاده، رئيس دبيرخانه ستاد كشوري كنترل و مبارزه با دخانيات وزارت بهداشت اعلام كرد: «سالانه حدود ۵۰ هزار نفر در كشور به دليل مصرف دخانيات جان خود را از دست مي‌دهند. منظور از مرگ زودهنگام اين است كه افراد در سنين جواني جان خود را از دست مي‌دهند و اين در حالي است كه در سنين پره‌هوري قرار دارند. دخانيات، تنها محصولي است كه به‌صورت قانوني در كشور توليد مي‌شود و نيمي از مصرف‌كنندگان خود را به كام مرگ مي‌كشاند.»

او در توضيح بيشتر به آخرين مطالعه‌اي كه در ارتباط با بررسي عوامل خطر بيماري‌هاي غيرواكيز در سال ۱۴۰۰ انجام شده، اشاره كرد و گفت كه در اين مطالعه، گروه سني بالاي ۱۸ سال مورد بررسي قرار گرفته‌اند: «آمار و ارقام اين مطالعه بياكيز آن است كه ۱۴ درصد گروه سني بالاي ۱۸ سال انواع محصولات دخاني را استعمال مي‌كنند. حدود ۲۶ درصد از مصرف‌كنندگان محصولات دخاني را مردان و ۴.۵ درصد را زنان تشكيل مي‌دهند.» او درباره افزايش مصرف محصولات دخاني در ميان ايراني‌ها افزود: «مطالعه پيشين بررسي عوامل بيماري‌هاي غيرواكيز در سال ۹۵ انجام شد. بررسي نتايج مطالعه سال‌هاي ۱۴۰۰ و ۱۳۹۵ بياكيز آن است كه ميزان مصرف محصولات دخاني در ميان مردان به ميزان سه درصد و در ميان زنان بالاي ۱۸ سال نيز به ميزان ۱۱ درصد افزايش يافته است.» او با بيان اينكه افزايش مصرف دخانيات در ميان جمعيت جوان بسيار مشهود است، ادامه داد: «هنگامي كه ميزان مصرف محصولات دخاني در ميان جمعيت جوان افزايش مي‌يابد، به اين معناست كه ترفندهاي صنايع دخاني براي جذب اين گروه به مصرف محصولات دخاني تركز يافته است. متاسفانه، افزايش مصرف در ميان گروه‌هاي سني ۱۸ تا ۲۴ و ۲۵ تا ۳۴ سال ملموس‌تر است. افزايش مصرف محصولات دخاني در ميان جمعيت جوان، زنگ هشداري براي حوزه سلامت و اقتصاد كشور است.» ولي‌زاده ادامه داد: «براساس اطلاعات منتشرشده، ميزان مصرف محصولات دخاني در ميان زنان و مردان ۱۸ تا ۲۴ ساله به ترتيب ۹۰ و ۳۴ درصد افزايش يافته است. بررسي آمار و ارقام مصرف محصولات دخاني نشان مي‌دهد جنسيت مصرف محصولات دخاني در حال تمايل به سمت زنان است؛ چراكه افزايش مصرف محصولات دخاني در ميان زنان بيشتر است.»

او با بيان اينكه شروع مصرف محصولات دخاني از سنين پايين بسيار نگران‌كننده است، گفت: «وزارت بهداشت، آخرين اطلاعات و آمار مربوط به سن شروع مصرف محصولات دخاني را در سال ۱۳۹۵ منتشر كرد. براساس اطلاعات منتشرشده، ميزان مصرف سيگار و قليان در ميان نوجوانان ۱۳ تا ۱۵ساله به ترتيب ۳.۴ و ۵.۸ درصد است. اگرچه مطالعه‌اي در ارتباط با بررسي ميزان مصرف در گروه‌هاي كمتر از ۱۳ سال انجام نشده اما سن شروع مصرف محصولات دخاني مي‌تواند از ۱۳ سال نيز كمتر باشد.» رئيس دبيرخانه ستاد كشوري كنترل و مبارزه با دخانيات وزارت بهداشت درباره ميزان مرگ‌ومير ناشي از مصرف دخانيات نيز توضيح داد: «ميزان مرگ‌هاي منتسب به مصرف دخانيات در سطح جهان هشت‌ميليون و ۷۰۰ هزار نفر برآورد شده است كه يك ميليون و ۳۰۰ هزار نفر از اين افراد جزء مصرف‌كنندگان محصولات دخاني نيسند و متاسفانه به دليل مواجهه با «دود دست‌دوم» ديگران جان خود را از دست مي‌دهند.»

او در ادامه با بيان اينكه ۱۹ سال از تصويب قانون جامع كنترل و مبارزه ملي با دخانيات مي‌گذرد، افزود: «قانون كنترل دخانيات به هنگام تصويب در آن بازه زماني، يك قانون جامع محسوب مي‌شد، ولي اين قانون با توجه به تغيير رويكرد و ترفندهاي شركت‌هاي دخانياتي مانند ايجاد تنوع، كاربرد عطر و طعم‌هاي فريبنده و توليد محصولات دخاني نوپديد، ساختار و ماهيت تبليغات محصولات دخاني، سياست‌هاي كنترل قيمت، حاشيه سود بالاي توليد و توزيع و فروش محصولات دخاني، مداخله عوامل صنايع دخاني در سياست‌گذاري‌هاي مالياتي، عدم بازدارندگي جرايم و افزايش دسترسي، اثر بازدارندگي خود را از دست داده است. قانون جامع كنترل و مبارزه ملي با دخانيات مي‌بايست به‌روزرساني شود و اين موضوع در دستور كار دبيرخانه ستاد كشوري كنترل و مبارزه با دخانيات قرار گرفته و نسخه جديد آن آماده شده و در جلسه ستاد كشوري كنترل و مبارزه با دخانيات مطرح و در مسير قانون‌گذاري قرار مي‌گيرد.»

بزرگي تيرونيِد در ۸۸ درصد دختران در تهران

ايلنا: رئيس پژوهشكده غدد درون‌ريز و متابوليسم گفت: «طي ۳۰ سال پديدار كردن نمك طعام در كشور از بسوز ۳۰ ميليون اختلال تيرونيِد در كشور پيشگيري كرد.» فريدون عزيزي ادامه داد: «در صورت كافي بودن يد در تغذي، تنها پنج درصد افراد با مشكل متابوليسم مواجه مي‌شوند. اما در تهران ۸۸ درصد دختران و د در شهريار ۷۴ درصدشان دچار بزرگي تيرونيِد بوده‌اند.» او ادامه داد: «در برخي از مناطق روستايي صد كودك گواتر دارن كه ۱۲ درصدشان اختلال ذهني دارند. براساس اعلام عزيزي، از سال ۱۳۷۳ به بعد قانون غني‌سازي تمام نمك‌هاي طعام با يد در كشور اجرا شد و در سال ۱۳۸۲ كشورمان كمترين آمار بيماري تيرونيِد در منطقه را داشت. او با بيان اينكه استفاده از نمك‌هاي سستي و همچنين نمك‌هاي رنگي دريا موجب كاهش يد در بدن بويژه در كودكان مي‌شود، ادامه داد: «با گذشت ۳۰ سال از افزودن يد به نمك طعام از پرگاري تيرونيِد ۳۰ ميليون نفر پيشگيري شد و با افزايش ضريب هوشي ۲۴ ميليارد تومان صرفه‌جويي در هزينه‌ها نظام سلامت به دست آمد.»

رايزني براي افزايش مستمري معلولان

رئيس سازمان بهزيستي كشور آخرين تصميمات اين سازمان درخصوص افزايش مستمري معلولان را تشريح كرد. جواد حسيني افزود: «مستمري معلولان تحت پوشش سازمان بهزيستي در سال جديد ۴۰ درصد افزايش داشته است.»

او با اشاره به ماده ۲۷ قانون حمايت از حقوق افراد داراي معلوليت، ادامه داد: «علاوه بر اين امر، براي معلولان شديد و خيلي شديد پيشنهاده‌اي ارائه شده كه در هينت دولت در حال تصويب است؛ پيشنهادهات اين است كه مستمري‌ها را از يك‌ميليون و ۲۰۰ هزار تومان تا سه‌ميليون و ۶۰۰ هزار تومان براي دهك‌هاي يك تا هفت و براي ساير دهك‌ها ۵۰۰ هزار تومان به ۶۰۰ هزار تومان افزايش دهيم.»

سودجويي كلاهبرداران از درسي چند صد هزار تومان و امتحاني يك ميليون تومان، حالا ديگر به ارز دييجتال رسيده است؛ محبوب‌ترينش هم تتر است كه ارزشي نزديك به يك دلار دارد؛ قيمت‌ها ميليوني و جامعه هذش هم جمعيت قابل توجهي است؛ ۵۰۰ هزار دانش‌آموز كلاس يازدهم، ۵۰۰ هزار دانش‌آموز كلاس دوازدهم، به علاوه فارغ‌التحصيلاني كه مي‌خواهند سابقه تحصيلي خود را براي كنكور ترميم كنند. بستري مملو از سود خالص براي كلاهبرداراني كه نه دلشان براي دانش‌آموزان و كيفيت تحصيلي‌شان مي‌سوزد، نه والدين آنها و نه مدارس و معلمانش؛ آنها فقط به پول فكر مي‌كنند.

موضوع بر سر مصوبه‌اي جنجالي است كه از زمان اجرائي‌شدنش، بحران‌هاي قابل توجهي ايجاد کرده است. دو روز پيش در حالي ويدئويي از لورفتن سؤالات امتحان فارسي نهايي مقطع دوازدهم در شبكه‌هاي اجتماعي منتشر شد كه پيش‌تر پليس فتا هرگونه خريد و فروش سؤالات امتحاني را تكذيب كرده بود. حالا دانش‌آموزان مانده‌اند و اعتمادي كه به نظر مي‌رسد به‌شدت مخدوش شده و در اين ميان آنچه قرباني مي‌شود، آينده كيفيت آموزشي و سواد دانش‌آموزان است. دانش‌آموزاني كه برخي از آنها در نتيجه فشار يك‌ماهه ناشي از اين امتحانات با دچار حمله عصبي و راهي اورژانس بيمارستان‌ها مي‌شوند يا به مصرف ريتالين و داروهاي آرام‌بخش روي مي‌آورند.

حمله عصبي يك شب قبل از امتحان

امتحان نهايي پايه يازدهم در تاريخ ۲۹ ارديبهشت شروع شده و ۱۹ خرداد به پايان مي‌رسد. همچنين امتحانات نهايي پايه دوازدهم در تاريخ ۲۸ ارديبهشت آغاز شده و تا ۲۲ خرداد ادامه دارد. اين زمان قابل توجه همراه با خودش ميزان قابل توجهي تنش و اضطراب نيز براي دانش‌آموزان همراه داشته است. مادر يكي از اين دانش‌آموزان، در شرح حمله عصبي پسرش شب قبل از امتحان نخست به «شرق» مي‌گويد: «شب پيش از نخستين امتحان نهايي پسرم بود و همه در خانه بوديم كه ناگهان پسرم گفت حالش خوب نيست. اولش فكر كردم شايد خودش را لوس مي‌كند. اما كم‌كم حالتش تغيير كرد. رنگ از صورتش رفت و شروع به لرزيدن كرد. با پدرش او را به نزديك‌ترين كلينيك برديم. پزشك اورژانس به محض اينكه پسرم راديد گفت اين بچه دچار حمله عصبي شده و پس از يك‌سري معاينه و پرسش از ما، گفت به دليل اضطراب ناشي از امتحانات اين‌طور شده است.»

اين مادر كه حالا ديگر بيشتر نگران سلامتي پسرش است، گاهي از ادامه تحصيل او هم منصرف مي‌شود: «اين‌قدر اين مدت به ما سخت گذشته كه گاهي با خودم فكر مي‌كنم شايد اصلا ارزشش را هم نداشته باشد اين همه درس بخواند و آخر هم مشخص نيست شغل و درآمد خوبي داشته باشد يا نه. حداقل سلامتي جسم و روانش را حفظ كنم. چند دانش‌آموز ديگر هم در مدرسه پسرم همين وضعيت را داشته‌اند. اين‌قدر در سن كم تنش تحمل مي‌كنند كه دچار چنين حملات عصبي مي‌شوند.»

از سوي ديگر، برخي از دانش‌آموزان براي تحمل چنين تنش‌هاي سراخ راه‌هاي جايزگزين بسيار خطرناك‌تري هم مي‌روند. مريم اخگري، رئيس كنترل كيفي امور آزميايشگاهي سازمان پزشكي قانوني كشور، به‌تازگي با هشدار درباره مصرف داروي ريتالين توسط دانش‌جويان و دانش‌آموزان گفته: «برخي دانش‌آموزان و دانش‌جويان براي حفظ تركز در شب امتحان داروي ريتالين را از بازار غيررسمي تهيه و مصرف مي‌كنند، در حالي‌كه از عوارض خطرناك آن مطلع نيسند. داروي ريتالين تنها با نسخه پزشك براي افراد بيش‌فعال و در موارد كاهش تركز تمرکز تجويز مي‌شود. در حالي‌كه متأسفانه برخي دانش‌جويان و يا دانش‌آموزان اين دارو را از بازارهاي غيررسمي تهيه و براي حفظ تركز در شب امتحان استفاده مي‌كنند بي‌خبر از اينكه اين دارو در مغز آنها ايجاد عارضه برگشت‌ناپذير مي‌كند و موجب اختلال در يادآوري خاطرات و حافظه مي‌شود.»

فشار كنكور چندين برابر شد

حالا در اين ميان انتشار ويدئويي مبني بر لورفتن سؤالات امتحان ادبيات فارسي مقطع دوازدهم، منجر شد كارزاري با همين موضوع راه‌اندازي شود. در بخشي از متن اين مطالبه كارزاري كه خطاب به وزير آموزش وپروزش نوشته شده، آمده است: «به دليل فروش جزوه‌اي ۵۰ سؤل، توسط يكي از دبيران معروف كه تطابق صددرصدي با ۴۸ سؤل امتحان ادبيات فارسي دوازدهم داشته و مي‌تواند منجرشده پاسخنامه تا يك روز پس از آزمون توسط وزارت آموزش و پرورش، شبهات زباني در خصوص درستي و سلامت آزمون به وجود آمده است». همچنين انتشار اصل سؤالات بدون واترمارك در فضاي مجازي و تأثير بسيار زياد اين درس در نتايج دانش‌آموزان موجب تضعيع حقوق بسياري از دانش‌آموزاني كه به‌خوبي براي اين امتحان تلاش كرده‌اند، شده است. از اين رو، ما امضاكنندگان اين كارزار از شما تقاضاي لغو امتحان ادبيات فارسي دوازدهم و برگزاري مجدد آن در انتهاي امتحانات خرداد را داريم.»

بازار داغ كنكور بارز دييجتال

گردش مالي فروش سؤالات امتحان نهايي به جايي رسيده كه دلالتان براي اينكه نام‌شان فاش نشود، از خريداران را دانش‌آموزان مي‌خواهند از طريق ارز دييجتال و تتر، معامله را انجام بدهند. آن هم در حالي كه پليس فتا پيش‌تر مدعي شده بود هيچ موردی از فروش سؤالات نهايي كشف نشده است. طبق گفته رئيس پليس فتا فراجا، تمام وعده‌ها و تبليغات مطرح‌شده در اين حوزه، صرفاً تبليغاتي دروغين هستند و هيچ‌گونه واقعييتي ندارند؛ اطلاعات مربوط به برگزاري امتحانات نهايي كاملاً مجرمانه است و انتشار يا فروش سؤالات پيش از زمان برگزاري امتحان غيرممکن بوده و توسط مراجع ذي‌ربط با جديت پيگيري مي‌شود.

مديركل دفتر آموزش دوره دوم متوسطه نظري، افشاي سؤال‌هاي امتحاني را غيرممکن مي‌داند. ابراهيم رقيقي در واكنش به شايعاتي كه در فضاي مجازي منتشر شده، توضيح داده: «ما چيزي به نام افشاي سؤالات امتحان نهايي نداريم و اين غيرممکن و محال است؛ زيرا يك سيستم امنيتي بسيار محكم پشت ارسال سؤال‌ها وجود دارد. سؤال‌هاي امتحانات نهايي در يك‌سري سامانه اين قرار مي‌گيرد كه هرگز امكان انتشار آنها وجود ندارد.»

او در پاسخ به اين پرسش كه چطور برخي كانال‌هاي تلگرامي و صفحه‌هاي اينستاگرامي ادعا مي‌كنند سؤال‌هاي امتحاني را در اختيار دارند، توضيح مي‌دهد: «امتحان دانش‌آموزان رأس ساعت ۸ آغاز مي‌شود و آنها موظفند ۳۰ تا ۴۰ دقيقه قبل از شروع امتحان در حوزه‌ها حضور داشته باشند. هنوز امتحان شروع نشده، دانش‌آموزان در جلسه نشسته‌اند و در حوزه امتحاني بسته مي‌شود، آنها آرام‌آرام آماده مي‌شوند كه برگه‌هايشان را بگيرند. در اين هنگام ممكن است يك خطاي انساني رخ بدهد. من نمي‌گويم صددرصد خطا نداريم اما اينكه قبل از آزمون يا شب قبل از امتحان سؤالات به ديرون در پيدا كند، محال است.»

در مقابل اما عليرضا وردسني، فعال حوزه آموزش، معتقد است شواهد چيزهاي ديگري را نشان مي‌دهد: «مسئولان مي‌گويند فروشي در كار نيست، اما هر سال پرسش و پاسخ‌ها در حين امتحان روي كانال‌ها قرار مي‌گيرد. انكار كردنش دردي را دوا نمي‌كند. عجيب هم نيست. وقتي ضريب تأثير معدل آن‌قدر زياد مي‌شود كه ۲۵صدم بالا و پايين بودن نمره دانش‌آموز مي‌تواند شهر قبولي‌اش در كنكور را تحت تاثير قرار دهد، قطعاً بستري براي كلاهبرداري سودجويان مي‌شود.»

سؤالات حين آزمون لومي‌رود

مهدي حسين دوست، پژوهشگر حوزه آموزش است. او مي‌گويد لورفتن سؤالات پيش از برگزاري امتحان ممكن نيست و اين اتفاق، يعني لورفتن سؤالات، پس از شروع آزمون انجام مي‌شود. او در گفت‌وگو با «شرق» از رصدهاي كه خودش از سال ۹۷ به امروز انجام داده است، مي‌گويد: «سؤالات امتحانات از سال ۹۷ رمزنگاري مي‌شود و انتشار يا لورفتن آنها قبل از برگزاري آزمون طبق بررسي‌هاي من صحت ندارد. رمزتوای كانال‌ها هم نشان مي‌دهد كه تصاويرشان از نظر زماني دستكاري شده است. اما حين برگزاري امتحانات اين اتفاق رخ مي‌دهد و غيرعادي

«شرق» از پيامدهاي تأثير قطعي معدل نهايي بر كنكور و مجبراي لورفتن سؤالات گزارش مي دهد:

فروش سؤالات با ارز دييجتال

دانش آموزان و خانواده‌هايشان از استرس سؤالات و امتحان با انواع حمله‌هاي عصبي، اضطراب و مصرف ريتالين مي‌گويند

نيلوفر حامدي

هم نيست. وقتي سياست‌گذار به ۱۲ درس از يك مقطع ضريب با تاثيرگذاري قطعي در كنكور مي‌دهد، بستر سودجويي و كلاهبرداري را مهيا مي‌كند. پليس فتا هر سال تعداد زبادي از كانال‌هايي كه سؤالات را مي‌فروشد مسدود مي‌كند. تعدادي از كلاهبرداران را هم بازداشت مي‌كند، اما هيچ چيز عوض نمي‌شود؛ سال بعد دوباره همان روال تكرار مي‌شود. از آنجايي كه مجازات جرائم مرتبط با چنين كلاهبرداري هم آنچنان جدي و بازدارنده نيست، افراد به سوداي كسب درآمد راحت‌تر واردش مي‌شوند. نتيجه چنين رويكردي مي‌شود بي‌انگيزگي دانش‌آموزان از درس‌خواندن.»

او در توضيح فرايند بروز چنين تخلفاتي مي‌گويد: «نيرساخت مناسب براي برگزاري آزمون‌هاي نهايي با چنين تاثيرگذاري عميقي بر كنكور در كشور ما وجود ندارد؛ آن هم به مدت ۳۰ روز. افراد به راحتي تجهيزات تقلب‌كردن را وارد جلسه امتحان مي‌كنند و همان‌جا هم تكثير كرده و به فروش مي‌رسانند. همين مي‌شود كه نظام اخلاقي نيز به‌طور كلي فرومي‌پاشد. بار تقلب و تباني باز مي‌شود و فقط هم به خريدن سؤالات محدود نمي‌ماند و به تباني با اولياي مدرسه و مراقب‌هاي امتحاني هم مي‌رسد. دانش‌آموز هم ديگر نمي‌گويد درس بخوانم كه نمره خوبي بگيرم؛ با خودش مي‌گويد اگر شانس بياورم، مصحح خوبي داشته باشم و بتوانم سؤالات را بخرم، آينده‌ام تضمين مي‌شود.»

به گفته او، گردش مالي كلاهبرداران در اين حوزه، فراتر از تصور است: «اين كانال‌هاي فروش سؤالات هركدام حدود ۲۰۰ هزار دنبال‌كننده دارند. ميانگين فروش سؤالات هم عموماً درسي يك ميليون تومان است. ۱۲ درس در هر مقطع تحصيلي وجود دارد. تصور كنيد نزديك ۳۰ ميليون تومان براي دو مقطع ضرب در تعداد بالاي متقاضيانش به كجا مي‌رسد. به همين دليل مي‌گويم تا زماني كه امكان برگزاري ايمن و بدون تقلب امتحانات وجود نداشته باشد، تاثير معدل جز ضرر حاصلي ندارد و بهتر است شوراي عالي انقلاب فرهنگي هم از مواضع خود عدول كند.»

امنيت برگزاري امتحانات نهايي

تا پيش از سال ۱۴۰۲، معدل امتحانات نهايي دانش‌آموزان اين ظريفات را داشت كه تاثير مبثتي در آزمون كنكور آنها بگذارد؛ اما با مصوبه شوراي عالي انقلاب فرهنگي، با موضوع تاثير قطعي معدل بر كنكور سراسري، ورق برگشت. به اين معنا كه نمره بالاي معدل به سياق گذشته نتيجه مثبت بر رتبه كنكور داشت و در مقابل، نمره پايين معدل هم تاثير منفي خود را بر نتيجه آزمون كنكور داوطلبان اعمال مي‌كرد. آنچه مرتبط با خواشي پيراموني كنكور بود، از استرس‌هاي شب آزمون گرفته تا مافياي كنكور و گردش مالي كلاس‌ها و كتاب‌هاي تست‌زني، به دوره متوسطه دوم منتقل شد. طبق اين مصوبه، تاثير آزمون سراسري در نتايج ورود به دانشگاه به ۴۰ درصد رسيد و ۶۰ درصد باقي‌مانده، سهم معدل داوطلبان و دانش‌آموزان در سه پايه دهم، يازدهم و دوازدهم شد. ضمن اينكه ديگر از آزمون دروس عمومي در كنكور خبري نبود و خود آزمون كنكور هم در قالبی دومرحله‌اي طراحی شد. از همان روز تا به حال، مسئله امتحانات نهايي به بحراني جدي در خانواده‌ها، مدارس و از همه مهم‌تر براي دانش‌آموزان بدل شده است؛ بحراني كه به عقیده بسياري از افراد و به‌خصوص فعالان و پژوهشگران حوزه آموزش، به بستري براي كلاهبرداري، سودجويي و درآمدزايي افراقي تبديل شده كه بازار فروش سؤالات امتحانات نهايي را راه‌اندازي كرده‌اند. اگرچه هر سال آموزش و پرورش ادعا مي‌كند مو لاي درز امنيت برگزاري آن نمي‌رود، اما خيلي زود اخبار ديگري از لورفتن پرسش و پاسخ‌هاي امتحان به گوش مي‌رسد؛ موضوعي كه امسال هم بار ديگر تكرار شد. اين امر، خانواده‌ها و دانش‌آموزان را به اين سمت مي‌برد تا تصميم بگيرند جاي تركز بر درس و يادگيري، روش‌هاي مختلف پيداكردن و خريد سؤالات را در پيش بگيرند.

لادن تيموري، استاد دانشگاه و عضو هيئت علمي انستيتو پاستور، معتقد است فروش سؤالات پيش از برگزاري آزمون‌ها رخ مي‌دهد: «امتحان فارسي دو روز پيش پايه دوازدهم، ساعت ۷:۳۰ بود، اما سؤالات ساعت ۷:۲۶ دقيقه صبح در كانال‌ها منتشر شد. جواب را هم در همان كانال‌هاي تلگرامي داده بودند. هيچ امنيتي در حوزه‌هاي امتحاني وجود ندارد. تصاوير زبادي وجود دارد كه دانش‌آموزان روي كفش يا بطري آب خود تقلب نوشته‌اند. مي‌دانيم كه بسياري با خود موبايل مي‌زنند و نوشتن از روي دست بغل‌دستي هم كه بسيار شايع است.»

او معتقد است تصميم‌گيران تاثير قطعي معدل قصد داشتند فشار كنكور را كمتر كنند، اما آن را چندين برابر بيشتر كرده‌اند: «امتحانات نهايي بسيار سخت‌تر از گذشته شده است. مصحح‌ها سليقه‌اي تصحيح مي‌كنند و با وجود اعتراضات بسيار مبني بر نامناسب بودن پرسش‌هاي تشريحي، تغييری در اين زمينه انجام نداده‌اند. يك روز كنكور تبديل به يك ماه كامل عذاب براي دانش‌آموزان شده است كه هر روز با آن بيدار مي‌شوند و شب به خواب مي‌روند. با اين روند، تنها چيزي كه حاصل نمي‌شود، سود و تحصيل براي دانش‌آموزان ماست.»

ميانگين نمرات نهايي به ۸.۷ مي‌رسد

اما يك نكته ديگر هم وجود دارد. شايد بعضي از دانش‌آموزان با ترفندهاي خاصي با تلفن همراه وارد كلاس و جلسه امتحان شوند و در لحظه بتوانند سؤال‌ها را ببينند. مديركل دفتر آموزش دوره دوم متوسطه نظري اما اين موضوع را رد كرده است: «دانش‌آموزان قبل از آزمون داخل حياط مدرسه مي‌آيند، سپس در حوزه امتحاني بسته و تكتك دانش‌آموزان بازرسي بدني مي‌شوند. ضمن اينكه تمام حوزه‌هاي امتحاني ما سيگانالياب دارند و اگر كسي گوشي تلفن همراه داشته باشد، توسط سيگانالياب‌ها رديابي و شناسايي خواهد شد. در حوزه‌هاي امتحاني راکت‌هاي الكترونيكي هم وجود دارد؛ فردي كه حوزه‌هاي دخترانه كه پوشش دارند، دانش‌آموزان را راکت بازرسي بدني مي‌شوند، چون ممكن است ميان موها يا پشت گوش‌هايشان گوشي تلفن همراه را مخفي كنند. البته اين بازرسي بدني براي دانش‌آموزان پسر هم هست. ما مي‌دانيم كه در امنيتي‌ترين حوزه‌ها هم امكان تخلف وجود دارد، ولي به همراه داشتن موبايل حتي اگر خاموش باشد، قابل رديابي است.»

او درباره همكاري بين پليس فتا و آموزش و پرورش نيز توضيح داده: «موضوع امتحانات نهايي در شوراي امنيت كشور و شوراي تأمين شهرستان‌ها مطرح شده است؛ به اين شكل كه براي هر حوزه يك پاسگاه معين در نظر مي‌گيرند، يعني رئيس هر حوزه امتحاني مي‌داند يك پاسگاه انتظامي معين آنهاست و اگر هر اتفاقي بيفتد، آنها بلافاصله هماهنگي لازم را انجام مي‌دهند. علاوه بر اين، واحد حراست وزارت آموزش و پرورش براي تمامي حوزه‌ها نيروي حراست در نظر گرفته است. البته ممكن است برخي از حوزه‌ها سه تا چهار ناظر حراستي داشته باشند. اين ناظران مسائل امنيتي و الكترونيكي حوزه‌ها را چك مي‌كنند و بعد دانش‌آموزان مي‌تواند با خيال راحت وارد جلسه شوند. ما نمي‌گويم خطا به صفر مي‌رسد، زيرا در هيچ سيستمي صفر وجود ندارد، بالاخره ممكن است يك درصدی از خطا وجود داشته باشد، اما تمام تدابير انديشيده شده تا دانش‌آموزان در يك محيط امن و راحت با يك رقايت جوانمردانه امتحان دهند.»

وردسني اما اين ادعاها را هم رد مي‌كند و به «شرق» مي‌گويد: «دانش‌آموزان در شهرهاي مختلف شهادت داده‌اند كه اغلب اين راکت‌ها خراب است. اصلاً مگر در كشور ما چقدر نيرساخت براي ايجاد امنيتي در اين سطح، آن هم به مدت يك ماه تمام وجود دارد؟ ما با خانواده‌هاي زبادي در اين زمينه حرف زده‌ايم، اما چون نگران هستنم پرايشان مشكلي رخ دهد، از درز اطلاعاتشان جلوگیری مي‌كنند و از ما مي‌خواهند كه بدون نام، صحبت‌هايشان را منعكس كنيم.» او با هشدار درباره كيفيت آموزشي كشور در سال‌هاي آينده، تأكيد مي‌كند: «از زمان قطعي‌شدن تاثير معدل بر كنكور، ميانگين نمرات كشور افول كرده است. سال گذشته ميانگين نمرات نهايي زير ۱۰ بود، ادامه اين روند آن را به زير هشت نيز خواهد رساند.»

تصميم شوراي عالي انقلاب فرهنگي درباره اين مصوبه اگر درست هم باشد، به نظر مي‌رسد در سال‌هاي اخير پيچيده‌اي بر بدنه آموزشي كشور وارد كرده است كه دست‌كم نياز به بررسي اين مخاطرات حالا ديگر به‌طور جدي احساس مي‌شود؛ به‌خصوص آنكه طبق برنامه، قرار است از سال آينده تمام دروس مقطع يازدهم و دوازدهم مشمول اين مصوبه شوند.

نگاه

وقتي زنگ مدرسه نام نيك او را تكرار مي‌كند

نرگس ملك‌زاده

معلم مدرسه

ناصر قفلي رفت و مدرسه‌ها پتيم شدند؛ مردی كه بلد بود چگونه بايد با آجر، آينده ساخت. كسي كه هر خشت را نه براي ديوار، بلكه براي رويي‌ا چيد؛ براي پرواز كودكاني كه در رويي‌هاي خاموش‌شان، كلاس درس يك آرزوي دور بود. دكتور ناصر قفلي، خير فريخته‌هاي كه آجر به آجر، آينده فرزندان اين سرزمين را ساخت، اکنون او هنوز در گوشه‌گوشه ايران نفس مي‌كشد؛ در صدای زنگ مدرسي كه او بنا نهاد، در نگاه پراميد كودكاني كه زير سقف اندیشه‌اش قد مي‌كشند و در دل هزاران معلم كه از خود را مليون خانه‌هاي دانشي‌اند كه او ساخت. او فقط سازنده ساختمان‌هاي آموزشي نبود؛ او عدالت را آجر، فرصت را ديوار مي‌كرد و سقف را از اميد مي‌ساخت. از حاشيه مشهد تا سواحل مازندران، از دشت‌هاي تشنه سيستان و بلوچستان تا كوجه‌هاي جنوبي تهران، از استان گلستان تا عمق خراسان رضوي، رد پای او نه‌فقط در سازه‌ها، كه در نگاه بچه‌ها، در حرف‌هاي والدين و در رول رويي‌هاي زنده‌مانده ثبت است. او نخستين مدرسه‌اش را در منطقه قاسم‌آباد مشهد به ياد پدر و مادرش ساخت؛ اما آن مدرسه، پايان يك دين نبود. آغاز راهي بود كه تا آخر عمر با تمام وجود ادامه داد. همراه برادرش، حبيب‌الله قفلي، در حركتي پيوسته، بيش از ۸۰ مدرسه ساخت و آنها را فقط به ديوار محدود نكرد، بلكه هر مدرسه را به بذر دانايي تبديل كرد كه در دل هر كودك، نهال اميدي بروياند.

دكتور قفلي، با نگاهی روشن و دلي گشاده، نه‌تنها بنیان‌گذار مدارس، بلكه بنیان‌گذار مفهوم جديدي از مسئوليت اجتماعي بوده؛ مفهومي كه در آن، مدرسه‌ساختن نه يك عمل خير صرف، كه عملي تمدن‌ساز تلقی مي‌شود. او رئيس جامعه خيرين مدرسه‌ساز كشور شد، اما هرگز خود را در عنوان‌ها خلاصه نكرد؛ او در عمل، معلمی بود كه پشت نيמكت نمي‌نشست، اما براي آموزش، ستون بريـا مي‌كرد. او مي‌گفت: مدرسه‌سازي سرآمد همه كارهاي خير است و واقعا چنين كرد. با طرح‌هايي نو، چون «مدرسه‌ياري»، در تلاش بود تمام ايرانيان را از هر طبقه و جايگاه، در ساختن آينده شريك كند. او بر اين باور بود كه هيچ كودكي نبايد به دليل جغرافيا، از فرصت آموختن محروم بماند؛ كه عدالت آموزشي فقط يك شعار نيست، بلكه مي‌تواند و بايد، در قالب مدرسه‌هايي مستحكم و امن عينيـت پيدا كند.

در روزگاري كه بسياري دغدغه حفظ دارايي داشتند، او بخشيد، آنگاه كه عده‌اي ديوار مي‌كشيدند، او در مدرسه را كشيود. او تـنرس بود در ساختن، تنرس در بخشيدن، تنرس در ايمان به آينده. پيش از مدرسه‌سازشدن، دكتور قفلي در صنعت نيز پيشگام بود. اما روح او در جاي آرام گرفت كه صدای زنگ مدرسه بلند مي‌شد؛ جايـي كه كودكان در سكوت كلاس، آينده را صدا مي‌زدند. همسرش، بانوي فداكار و فرزندش، در اين مسير، همدلانه با او همراه بودند. خانواده‌اي كه مدرسه‌سازي را يك مأموريت خانوادگي ديدند، نه‌تنها يك فعاليت خيريـه.

و حالا او ديگر در ميان ما نيست، اما هر بار كه زنگ مدرسه‌اي به صدا درمي‌آيد، هر بار كه كودكي در كلاس الفبا را مي‌نويسد و هر بار كه معلمی نگاهش را ميان نيـمكت‌ها مي‌گرداند، ردی از او آنجاست. ما مانده‌ايم به فقداي دانايي بباندد، وقتي زنگ مدرسه به صدا درمي‌آيد، در حقيقت نام نيك اوست كه بار ديگر تكرار مي‌شود و چه افتخاري بالاتر از اينكه نام انسان، با آغاز دانايي پيوند بخورد.